

МАТЭРЫЯЛЫ

для членаў інфармацыйна-прапагандысцкіх груп
(Люты 20 20 г.)

Транспартны комплекс Рэспублікі Беларусь : стан і перспектывы яго развіцця

матэрыял падрыхтаваны

*Акадэміяй кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь
на аснове звестак Міністэрства транспарту і камунікацый Рэспублікі
Беларусь, Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь, Міністэрства
антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь і кіравання
Дзяржаўна й аўтамабільнай інспекцыі МУС Рэспублікі Беларусь*

*Інфаграфіка па дадзеных матэрыялах распрацавана Беларускаім
тэлеграфным агенцтвам і размешчана на яго сайце ў раздзеле
«Інфаграфіка» (<https://www.belta.by/infographica/>)*

Транспартны комплекс з'яўляецца найважнейшым звяном эканоміка-сацыяльнай інфраструктуры краіны і закліканы своечасова і якасна забяспечваць патрэбнасці насельніцтва ў перавозках і паслугах, жыццядзейнасць ўсіх галін эканомікі і нацыянальную бяспеку дзяржавы.

Транспартны комплекс аб'ядноўвае наступныя віды транспарту: аўтамабільны, чыгуначны, водны, паветраны, трубаправодны, гарадскі электрычны і метрапалітэн .

Акрамя таго, ён уключае транспартную інфраструктуру, да якой аднесены:

транспартныя камунікацыі (аўтамабільныя дарогі, чыгуначныя і водныя шляхі зносін, трубаправодныя трасы, тралейбусныя і трамвайныя лініі, лініі метрапалітэна, транспартныя і аэранавігацыйных сістэмы);

інжынерныя збудаванні, якія забяспечваюць дзейнасць транспарту.

Пытанні развіцця транспартнага комплексу краіны знаходзяцца ў пастаянным поле зроку Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь . Нават яго прызнанне «з даўніх часоў аўтамабілі - гэта мае хобі, я сачу за развіццём гэтай галіны» кажа пра многае. Размаўляючы з кіроўцамі напярэдадні II Еўрапейскіх гульніў , А. Р. Лукашэнка адзначыў, што « пара развіваць і вытворчасць электрамабіляў і больш выкарыстоўваць на дарогах грамадскі электратранспарт ».

Транспартны комплекс рэспублікі мае выключна важнае значэнне ў жыццезабеспячэнні яе шматгаліновай эканомікі і рэалізацыі з оцьяльнай палітыкі дзяржавы. «Дарога - гэта галоўнае. Ёсць дарога, ёсць эканоміка - ёсць жыццё» , - падкрэсліў Прэзідэнт у час сустрэчы з прадстаўнікамі ўкраінскіх СМІ ў верасні мінулага года.

Агульная характарыстыка транспартнага комплексу Рэспублікі Беларусь

Чыгуначны транспарт з'яўляецца адным з найважнейшых элементаў транспартнай сістэмы Рэспублікі Беларусь .

Беларуская чыгунка - гэта сучасная, добры аб развітая транспартная сістэма, у склад якой уваходзяць шэсць аддзяленняў: Мінскае, Баранавіцкае, Брэсцкае, Гомельскае, Магілёўскае і Віцебскае. Эксплуатацыйнай ая даўжыня чыгуначных шляхоў складае 5,5 тыс. Км.

Увазе выступоўцаў : падчас правядзення адзінага дня інфармавання мэтазгодна прыводзіць адпаведныя звесткі і прыклады ў дачыненні да канкрэтнага рэгіёну, тэрыторыі, населенага пункта.

У 2019 годзе чыгуначным транспартам перавезена 79,7 млн пасажыраў, а таксама каля 145,5 млн тонаў грузаў. Цягнікамі гарадскіх ліній скарысталіся 4,0 млн чалавек, рэгіянальных эканомкласа - 61,4 млн чалавек, рэгіянальных бізнес-класа і міжрэгіянальных - 10,5 млн чалавек, м еждународный - 3,8 млн чалавек.

Даведачна .

Кожныя суткі па Беларускай чыгунцы курсіруе больш за 1000 пасажырскіх цягнікоў (міжнародных, міжрэгіянальных, рэгіянальных ліній бізнес-класа, гарадскіх ліній) і больш за 700 грузавых цягнікоў. Цяпер пасажырскія чыгуначныя зносіны ахоплівае больш за 2100 населеных пунктаў рэспублікі.

Грузавыя аперацыі на Беларускай чыгунцы ажыццяўляюць 228 станцый, маецца 6 прадпрыемстваў па тэрмінальнай апрацоўцы грузаў, 52 грузавых тэрмінала.

У рамках абнаўлення рухомага складу у 2019 годзе дарагі набыта 3 дызель-цягніка, 2081 грузаваы і 30 пасажырскіх вагонаў.

У бягучым годзе запланавана набыццё 3 дызель- цягнікоў, 477 грузавых і 34 пасажырскіх вагона . П одписано пагадненне аб пастаўцы на дарогу да 2021 гады 10 электрацягнікоў міжрэгіянальных ліній серыі ЭП^м.

Таксама 2020 года будзе працягнутая праца па нарошчванні аб'ёмаў перавозак з максімальным выкарыстаннем магчымасцяў развіцця заходняга маршруту міжнароднага транспартнага калідора «Поўнач-Поўдзень», кантэйнерных перавозак «Кітай-Еўропа-Кітай».

Водны транспарт . Суднаходства ў Рэспубліцы Беларусь ажыццяўляецца па ўнутраных водных шляхах на рэках Днепр, Бярэзіна, Сож , Прыпяць, Заходняя Дзвіна, Нёман, Дняпроўска -Бугском і Мікашэвіцкім каналах. Агульная працягласць ўнутраных водных шляхоў Рэспублікі Беларусь складае 2067,4 км, у тым ліку з гарантаванымі глыбінямі - 1128,1 км.

У Дзяржаўным судовым рэестры Рэспублікі Беларусь зарэгістравана 835 судаў, у тым ліку 28 пасажырскіх. За мінулы год водным транспартам перавезена 200 тыс. Пасажыраў, а таксама каля 2,24 млн тонаў грузаў.

У 2020 годзе асноўны ўпор будзе зроблены на рабоце па паляпшэнню суднаходных умоў, развіццю інфраструктуры і перавозак водным транспартам, у тым ліку ў рамках дамоўленасцей на Беларуска-Украінскім форуме рэгіёнаў у г. Жытоміры . Павінна быць завершана работа па стварэнні Дзяржаўнай адміністрацыі воднага транспарту, што дасць імпульс для далейшай рэалізацыі намечаных планаў па рэфармаванні структуры кіравання арганізацый воднага транспарту.

Паветраны транспарт Беларусі - гэта комплекс арганізацый, якія займаюцца перавозкай пасажыраў і грузаў па паветры як у рэспубліцы, так і за яе межамі.

У сферы паветранага транспарту Рэспублікі Беларусь працуюць РУП «Нацыянальная авіякампанія» Белавія », ААТ« Авіякампанія "Гродна", РУП «Нацыянальны аэрапорт Мінск», ААТ «Авіякампанія» Трансавіяэкспарт »РУП« Белаэранавігацыя », а таксама нацыянальныя арганізацыі недзяржаўнай формы ўласнасці.

У краіне дзейнічаюць 6 міжнародных аэрапортаў, 9 сертыфікаваных аэрадромаў.

У Дзяржаўным рэестры грамадзянскіх паветраных судаў Рэспублікі Беларусь зарэгістравана больш за 300 паветраных судаў.

У 2019 годзе паветраным транспартам перавезена больш за 4 млн пасажыраў, а таксама каля 28,2 тыс. Тон грузаў.

Колькасць рэгулярных рэйсаў за 2019 год у параўнанні з аналагічным перыядам м 2018 года павялічылася на 13,1%, чартэрных рэйсаў - на 27,2 %. Адкрыты новыя рэгулярныя рэйсы ў Талл н, Мюнхен, адноўленыя палёты ў аэрапорт Шарамецева.

У 2020 годзе прадоўжыцца рэалізацыя такіх інвестыцыйных праектаў , як будаўніцтва авіярамонтнага завода на тэрыторыі, прылеглай да тэрыторыі Нацыянальнага аэрапорта «Мінск» , і рэканструкцыя першай штучнай узлётна-пасадачнай паласы ў Нацыянальным аэрапорце «Мінск». Акрамя таго, перад Беларускай дзяржаўнай акадэміяй авіяцыі ў бягучым годзе стаіць амбіцыйная задача - арганізаваць падрыхтоўку лётных спецыялістаў на базе акадэміі.

А втомобильный транспорт займае л идируюшую пазіцыю па аб'ёме перавозак пасажыраў і грузаў у транспартнай сістэме Рэспублікі Беларусь . У 2019 г оду аўтамабільным транспартам перавезено 161,7 млн тонаў грузаў і 1 186,5 млн пасажыраў .

Удзельная вага аўтамабільнага транспарту ў агульным аб'ёме перавозак грузаў усімі відамі транспарту (за выключэннем трубаправоднага) за студзень - лістапад 2019 г . склаў 52,5%.

Удзельная вага ў агульным аб'ёме перавозак пасажыраў усімі відамі транспарту за той жа часовай адрэзак - 60,3%, гарадскога электрычнага транспарту і метрапалітэна - 35,4%.

Даведачна .

Паводле звестак упраўлення ДАІ МУС Рэспублікі Беларусь , у структурных падраздзяленнях Дзяржаўтаінспекцыі на 1 студзеня 2020 г. зарэгістравана каля 4,4 млн адзінак аўта-, мотатэхнікі і прычэпаў да яе (88,1% - у асабістым карыстанні грамадзян, 11,9% - юрыдычных асоб), у тым ліку каля 3,7 млн аўтамабіляў.

У асабістым карыстанні грамадзян знаходзіцца за 3,1 млн легкавых аўтамабіляў, 149 тыс. Грузавікоў і 11,6 тыс. Аўтобусаў.

У вядзенні юрыдычных асоб - 135 тыс. «Легкавікоў», 262 тыс. Грузавых аўтамабіляў і больш за 32 тыс. Аўтобусаў.

Стан і перспектывы развіцця аўтамабільнага транспарту ў Рэспубліцы Беларусь

Забяспечваючы асноўныя патрэбы гарадскога і сельскага насельніцтва ў перасоўваннях, а втомобильный транспорт агульнага карыстання ў сукупнасці з гарадскім электрычным транспартам і метрапалітэнам валодае бяспрэчнай сацыяльнай значнасцю.

Даведачна .

*У 2019 г оду для далейшага забеспячэння даступнасці і высокай якасці абслугоўвання пасажыраў арганізацыямі транспарту агульнага карыстання **набыта звыш 580 аўтобусаў, 38 тралейбусаў, 50 электробусов, адпаведных высокаму ўзроўню камфортнасці і бяспекі перавозак.***

Аднак в е а апошнія 30 гадоў склалася ўстойлівая дынаміка падзення аб'ёму перавозак пасажыраў і пасажыраабароту, што выконваюцца транспартам агульнага карыстання (аўтамабільным, гарадскім электрычным транспартам і метрапалітэнам).

З прас на паслугі па перавозках пасажыраў аўтамабільным, гарадскім электрычным транспартам і метрапалітэнам шмат у чым залежыць ад агульнай колькасці насельніцтва, колькасці занятага насельніцтва, колькасці насельніцтва пражывае ў сельскай мясцовасці, колькасці навучэнцаў ва ўстановах прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі, колькасці студэнтаў устаноў вышэйшай

адукацыі, колькасці грамадзян, якія выкарыстоўваюць ровар для ажыццяўлення паездак у працоўных і культурна-бытавых мэтах. Таксама аб дна з прычын гэтай тэндэнцыі заключаецца ў хуткім нарошчванні парку легкавых аўтамабіляў у асабістай уласнасці грамадзян, што аказвае істотны ўплыў на транспартны баланс гарадскіх, прыгарадных і міжгародніх пасажырскіх перавозак.

Расшырэнне аўтамабільнага парку краіны (як грамадскага, так і асабістага) аўтаматычна прыводзіць да павышэння попыту на маторнае паліва. У сувязі з гэтым уяўляе цікавасць дынаміка цэн на яго.

У папярэднія гады цэны на паліва на ўнутраным рынку стрымліваліся, у выніку чаго нафтаперапрацоўчыя заводы (далей - НПЗ) былі вымушаныя нарасціць крэдытную запазычанасць, пагоршыўшы фінансавы стан. Толькі ў 2018 годзе было пачата выраўноўванне цэнавай сітуацыі на ўнутраным рынку, якое паступова дазволіла НПЗ выйсці на эфектыўную працу.

Даведачна.

Для Рэспублікі Беларусь, як для краіны, якая не мае ўласнай вуглевадароднай сыравіны ў неабходнай колькасці, вельмі важна забяспечыць стабільную працу нафтаперапрацоўчых заводаў.

У цяперашні час беларускія НПЗ завяршаюць маштабную мадэрнізацыю, якая накіравана на павышэнне эфектыўнасці работы нафтахімічнага комплексу краіны і дасць магчымасць вывесці беларускія прадпрыемствы на адзін узровень з сусветнымі лідэрамі нафтаперапрацоўкі. Гэта - інвестыцыі ў будучыню Рэспублікі Беларусь.

У новых умовах гаспадарання карэкціроўка цэн на маторнае паліва неабходная для падтрымання эфектыўнай работы айчынных заводаў.

Пры гэтым важна адзначыць, што з улікам змены рынкавай кан'юнктуры **цэны на нафтапрадукты не толькі павышаліся, але і зніжаліся**. Расшэння аб змене коштаў вырабляюцца на падставе комплекснай ацэнкі асноўных ценообразуючых фактараў - кошты на закупаецца нафту, падатковай нагрузкі, курсу нацыянальнай валюты. І гэта далёка не ўсе фактары, якія вызначаюць эканоміку НПЗ.

Наша стратэгічная мэта - захаваць энергетычную бяспеку Беларусі. Дамагчыся гэтага можна толькі пры ўстойлівым развіцці айчыннай нафтаперапрацоўкі. Адсутнасць нафтаперапрацоўчых магутнасцяў у краіне аўтаматычна прыводзіць да падаражання паліва, паколькі цэны і ўмовы дыктуюць замежныя пастаўшчыкі.

Пад уплывам зменлівасці сусветных катыровак цэны на маторнае паліва ў суседніх еўрапейскіх з т ранах былі скарэкціраваны на 2- 7%. **Індэксаваліся і беларускія цэны на маторнае паліва, але яны застаюцца на 30 - 40% ніжэй, чым на сумежных еўрапейскіх і**

ўкраінскім рынках. Такім чынам рэалізуецца канцэрнам стратэгія цэнаўтварэння забяспечвае баланс інтарэсаў вытворцаў і спажыўцоў.

Даведачна .

3 9 феврал я 2020 г . кошт паліва на аўтазаправачных станцыях Рэспублікі Беларусь складае (кошт 1 л ў бел. р УБ .) : бензіну АІ-92-К5-Еўра - 1,7 , АІ-95-К5-Еўра - 1,8 , АІ-98-К5 -Евро - 2 , 02 , ДТ - 1,8 .

Для параўнання прыводзім цэны на паліва ў Беларусі і ў суседзях (інфармацыя па стане на 2020/01/28 г з сайта autotraveler.ru).

Бе нзін АІ-95-К5-Еўра (кошт 1 л у еўра) : Беларусь - 0,76 , Латвія - 1,30 , Літва - 1,2 0, Эстонія - 1,35 , Польшча - 1,1 5 , Украіна - 0,9 7 , Расія - 0,68.

Дызельнае паліва ДТ-К5-Еўра (кошт 1 л у еўра) : Беларусь - 0,76 , Латвія - 1,2 4 , Літва - 1, 08 , Эстонія - 1, 33 , Польшча - 1,2 0 , Украіна - 0 9 6 , Расія - 0,69.

Беларускія НПЗ сістэмна павышаюць эфектыўнасць і зніжаюць затраты на вытворчасць за кошт мадэрнізацыі і рэканструкцыі тэхналагічных аб'ектаў. Эканамічны эфект ад рэалізацыі мерапрыемстваў па зніжэнні выдаткаў за 2019 год ацэньваецца ў 60 млн дал . ЗША.

За 2019 год кошты на маторнае паліва ў рэспубліцы ў сярэднім былі павялічаныя на 13%, у той час як сусветная каціроўка нафты за названы перыяд вырасла на 17%.

У пачатку 2020 года каціроўкі нафты працягваюць павялічвацца, дасягаючы ў асобныя перыяды 68 даляраў . ЗША. Пры якое склалася ўзроўні сусветнай каціроўкі толькі ў выніку негатыўнага ўплыву падатковага манеўру кошт нафты для беларускіх НПЗ у адносінах да папярэдняга годзе вырасце больш чым на 20 дол . З ША на 1 тону, што складае 5 % да ўзроўню цэны 2019 года.

У названых умовах у мэтах забеспячэння стабільнай працы беларускай нафतेперапрацоўваючае й галіны канцэрн « Белнафтахім » працягне ет прынятую стратэгію паэтапнага змянення цэн на маторнае паліва , якая пакуль застаецца самым аптымальным варыянтам для захавання суадносін кошту і якасці прадукцыі беларускай нафтаперапрацоўкі і для абароны інтарэсаў аўтаўладальнікаў. Абраная стратэгія дазваляе змякчыць ўплыў змены коштаў на нафтапрадукты як на эканоміку ў цэлым , так і на кожнага спажыўца ў прыватнасці.

Пакрыццё выдаткаў на перавозкі пасажыраў грамадскім транспартам

Паслугі гарадскога пасажырскага транспор тая агульнага карыстання з'яўляюцца сацыяльна значнымі і тарыфы на гэтыя паслугі падлягаюць дзяржаўнаму цэнавым рэгуляванні. Пры гэтым частка выдаткаў на аказанне гэтых паслуг субсідуюцца транспартным арганізацыям з бюджэту . Міжнародны вопыт пацвярджае падобны

падыход да дзяржаўнай падтрымцы транспартных арганізацый пры аказанні сацыяльна значных паслуг гарадскога пасажырскага транспарту агульнага карыстання.

Даведачна .

У адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь ад 16 снежня 2019 г. № 269-З «Аб рэспубліканскім бюджэце на 2020 год» выдаткі рэспубліканскага бюджэту на транспарт складаюць 164 445 114,0 рублёў, у тым ліку на аўтамабільны транспарт - 6 819 560, 0 рублёў.

Рэгуліраванне тарыфаў на перавозкі пасажыраў усімі відамі гарадскога транспарту і прыгарадным аўтамабільным транспартам у рэгулярных зносінах **ажыццяўляецца аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкамам па ўзгадненні з Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь .**

У мэтах павышэння акупнасці перавозак пасажыраў і скарачэння бюджэтнага фінансавання ў 2016 - 2019 гадах паэтапна павышаліся тарыфы на гарадскія перавозкі пасажыраў і прыгарадныя аўтамабільныя перавозкі пасажыраў у адпаведнасці з рашэннямі Камісіі па пытаннях дзяржаўнага рэгулявання цэнаўтварэння пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Даведачна .

У 2019 годзе тарыфы ў сярэднім за год павысіўся на 5 кап. на праезд у гарадскім пасажырскім транспарце і склаў 60 кап. - у абласцях, 65 кап. - у г.Мінску , у тым ліку 70 кап. - метрапалітэн ; праезд у прыгарадным транспарце павысіўся на 1 кап. у абласцях і 2 кап. у г.Мінску і склаў у сярэднім 7 кап. за 1 км праезду.

Планирується, што ў 2020 годзе ўзровень кампенсацыі насельніцтвам затрат гарадскім аўтамабільным транспартам складзе не менш за 80% у тым ліку ў абласцях - не менш за 90% і г. Мінску - не менш за 70 % , а прыгарадным аўтамабільным транспартам - ня менш за 65 % .

Неабходна адзначыць, што дасягненне ў 2020 годзе запланаванага ўзроўню кампенсацыі магчыма не толькі за кошт павышэння тарыфаў, але і прыняцця мер па аптымізацыі выдаткаў, а таксама **ўдасканалення існуючай сістэмы аплаты праезду .**

Адметны ў гэтым плане вопыт г.Мінска . Ўкаранёная ў сталіцы аўтаматызаваная сістэма аплаты і кантролю праезду забяспечвае станоўчы сацыяльны эфект для горада і яго жыхароў. Заснаваная на сучасных тэхналогіях, сістэма з'яўляецца эканамічна прывабнай і зручнай для пасажыраў.

Забяспечваецца абарона праязных дакументаў ад ксеракапіравання і падробак. Ўдасканальваецца існуючая тарыфная палітыка - створаны

празныя дакументы на пэўную колькасць паездак; пэўныя перыяды часу ў камбінацыях з цягнікамі гарадскіх ліній; а таксама на 1, 2, 3, 90 сутак (аўтобус-тралейбус-трамвай). Уведзена аплата з дапамогай транспартных тарыфных адзінак у аўтобусах, якія выконваюць прыгарадныя аўтамабільныя перавозкі пасажыраў у звычайным рэгулярных зносінах.

Пасажы рам прадастаўляецца магчымасць запісаць на адну бескантактную смарт-карту (далей - БСК) адначасова да шасці відаў празных дакументаў (у т. Ч. Пакет з транспартных тарыфных адзінак), выбіраць празныя дакументы на пэўныя перыяды часу з адвольнай даты актывацыі, якая не перавышае 30 сутак з даты продажу. Павысілася эфектыўнасць кантролю паўнаты аплат з праезду пасажырамі.

У цяперашні час у сталіцы плануецца ўсталяваць 4 тэрміналы па продажы празных дакументаў. Рэшэнне аб мэтазгоднасці набыцця і ўстаноўкі на галоўных (каркасных) вуліцах г. Мінска тэрміналаў будзе прынята па выніках апрабавання іх працы.

Праводзіцца праца па стварэнні сістэмы аддаленага папаўнення празных дакументаў праз сістэму АІС "Разлік" (АРИП). У планах на 2020 год - стварэнне функцыяналу аддаленага папаўнення БСК- Мінсктранс празнымі дакументамі з дапамогай АРИП. Пасажыры змогуць аплаціць празны дакумент праз Інтэрнэт і папоўніць БСК па сродкам аддаленага прылады (для гэтага ў цяперашні час праводзіцца праца па заключэнні дагавора на набыццё 164 такіх прылад).

Аб беспеченні і даступнасці, высокай якасці і бяспекі аўтамабільных перавозак пасажыраў

З улікам сітуацыі, якая складваецца на рынку аўтамабільных перавозак пасажыраў, а таксама тых, хто паступае ў дзяржаўныя органы зваротаў Міністэрствам транспарту і камунікацый з удзелам дзяржаўных органаў падрыхтаваны і на ўзроўні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь зацверджаны Комплексны план мер па навадзенні парадку ў сферы аўтамабільных перавозак пасажыраў.

Названым комплексным планам у 2020 годзе, у прыватнасці, прадугледжваюцца да рэалізацыі наступныя мерапрыемствы:

прапрацоўка ва ўзаемадзеянні з бізнес-супольнасцю пытання ўвядзення ліцэнзавання дзейнасці ў галіне аўтамабільнага транспарту пры выкананні перавозак пасажыраў у нерэгулярных зносінах, у тым ліку пры перавозках аўтамабілямі-таксі;

прапрацоўка пытання аб усталяванні абавязкі па выкарыстанні тахографаў пры выкананні рэспубліканскіх аўтамабільных перавозак пасажыраў;

ўнясенне змяненняў у нарматыўныя прававыя акты па пытаннях правядзення конкурсаў на права выканання аўтамабільных перавозак пасажыраў у рэгулярных зносінах з улікам практыкі іх прымянення.

Рэалізацыя названых мерапрыемстваў дасць магчымасць стварыць умовы для ўстойлівага функцыянавання рынку аўтамабільных перавозак пасажыраў.

Асабліваці міжнародных перавозак, удасканаленне ўмоў для рэалізацыі тр анзитного патэнцыялу рэспублікі

Міжнародныя аўтамабільныя перавозкі выконваюцца ў адпаведнасці з дазволамі на праезд па тэрыторыі замежных дзяржаў. Такія дазволы прадугледжваюцца міжурадавымі дамовамі з замежнымі дзяржавамі аб міжнародных аўтамабільных зносінах, якія адносяцца да міжнародных дагаворах Рэспублікі Беларусь і з'яўляюцца абавязковымі для іх захавання на яе тэрыторыі.

Такія пагадненні заключаны паміж Рэспублікай Беларусь і 46 дзяржавамі. У пагадненнях устанаўліваюцца віды дазволаў і вызначаюцца віды перавозак, для выканання якіх дазвол не патрабуецца.

Даведачна .

У 2019 годзе ратыфікавана Пагадненне аб міжнародных аўтамабільных перавозках з Кітаем, Вялікабрытаніяй, Францыяй, а таксама ўнесены змены і дапаўненні ў Пагадненне аб міжнародных аўтамабільных перавозках з Рэспублікай Малдова, Кыргызскай Рэспублікай і Узбекістанам.

Па дадзеных Асацыяцыі міжнародных аўтамабільных перавозчыкаў «БАМАП» , грузаперавозчыкі забяспечваюць 98% валютных паступленняў у аб'ёме экспарту паслуг аўтамабільнага транспарту .

Даведачна .

Асацыяцыя «БАМАП» створана ў 1992 г оду па ініцыятыве 24 аўтатранспартных прадпрыемстваў рэспублікі. У цяперашні час яна аб'ядноўвае ў сваіх шэрагах каля 1000 аўтамабільных перавозчыкаў - членаў « БАМАП » , карыстальнікаў кніжак міжнародных дарожных перавозак (кніжка міжнародных дарожных перавозак (далей - МДП) - дакумент мытнага транзіту, які дае права перавозіць грузы праз межы дзяржаў у аплабаваных т аможней кузавах аўтамабіляў ці кантэйнерах са спрашчэннем мытных працэдур) . З 1992 г ода Асацыяцыя ўваходзіць у склад Міжнароднага саюза аўтамабільнага транспарту (Швейцарыя) на правах сапраўднага члена і ў адпаведнасці з пастановай Саўміна ад 1998/12/29 № 1996 выконвае функцыі гарантычнага аб'яднання на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь з прадастаўленнем права выдачы кніжак МДП.

Мінтранс робіць усё магчымае для паляпшэння бізнес-асяроддзя ў дачыненні да беларускіх грузаперавозчыкаў. У прыватнасці, актыўна ўдзельнічае ў розных мерапрыемствах з мэтай атрымання для перавозчыкаў большай колькасці дазволаў, а ў ідэале - дасягненне я бездазвольнай прынцыпу працы для іх. А т ад факт, што ў Беларусі створаны ўсе ўмовы для камфортнага праходжання мяжы, адзначаюць і іностранные перавозчыкі.

Па дадзеных «БАМАП», усяго ў Беларусі зарэгістравана больш за 19 тыс. Транспартных сродкаў, здольных ажыццяўляць міжнародныя грузаперавозкі (каля 3 тыс. Суб'ектаў гаспадарання).

Белорусские міжнародныя аўтамабільныя перавозчыкі штогод, нягледзячы на зменлівую сітуацыю на рынку паслуг па міжнародных перавозках грузаў, дэманструюць станоўчыя тэндэнцыі па росце аб'ёмаў перавозак грузаў. Так, экпорт паслуг па перавозках грузаў аўтамабільнага бильным транспартам за 2019 год склаў парадку за 1,4 млрд дол. ЗША. Пры гэтым **международные грузаперавозкі аўтатранспартам займаюць другое месца ў Беларусі ў экспарце паслуг, саступаючы толькі паслугам ў сектары ІТ.**

Па дадзеных Дзяржаўнага мытнага камітэта, у 2019 годзе адзначае ся рост колькасці афармленняў грузавых аўтамабіляў на мяжы (на 22,5 тыс. Больш у параўнанні з паказчыкам 2018 года). Звязана гэта, у тым ліку, з здарэньнямі ў працы пункта пропуску «Казловічы» (беларуска-польская мяжа).

Даведачна.

Праз грузавы комплекс «Казловічы» праходзіць практычна чвэрць з больш чым 2 млн транспартных сродкаў, якія былі аформлены ў Беларусі. У велічэнню патоку грузавых аўтамабіляў спосабавало важнае новаўвядзенне - прынцып аднаго акна: мытня ў пункце пропуску афармляе і таварасуправаджальныя дакументы, і пашпарт кіроўцы, прад'яўляе іх.

Ўдасканаленне лагістычнай сістэмы

Адным з неабходных умоў для наарацівання транзітных перавозак і бесперашкоднага транзіту грузаў з'яўляецца развітая лагістычная сістэма.

У 2019 года працягвалася рэалізацыя мерапрыемстваў Рэспубліканскай праграмы развіцця лагістычнай сістэмы і транзітнага патэнцыялу на 2016 - 2020 гады.

У цяперашні час у Рэспубліцы Беларусь функцыянуе 59 лагістычных цэнтраў, агульная складская плошча якіх складае каля 700 тыс. М².

Штогод павялічваецца колькасць паслуг, якія аказваюцца лагістычнымі апэратарамі, што дазволіла яет нарошчваць Выручыў ку ад гэтага віду дзейнасці. Так , у 2019 годзе аб'ём лагістычных паслуг склаў 291 млн руб., Што на 31,2% больш, чым запланавана .

Даведачна .

У мэтах інтэграцыі ў глабальныя лагістычныя схемы руху тавараў у Рэспубліцы Беларусь створаны дзве адмысловыя эканамічныя зоны - Кітайска-Беларускі парк «Вялікі камень» і « Бремино -Орша». У цяперашні час на тэрыторыі кітайска Беларускага індустрыяльнага парку з удзелам кітайскай карпарацыі « Чайна Мерчантс Груп» здадзена ў эксплуатацыю першая чарга лагістычнага цэнтра, а ў пас. Балбасава Аршанскага раёна ТАА « Бремино груп» рэалізуецца інвестыцыйны праект па будаўніцтве мультымадальнага прамыслова-лагістычнага комплексу.

У адпаведнасці з Канцэпцыяй развіцця лагістычнай сістэмы Рэспублікі Беларусь , у 2020 года ў галіне лагістычнай дзейнасці плануецца :

забяспечыць шырокае ўкараненне лічбавых тэхналогій і ўдасканаліць дакументаабарот;

разгледзець магчымасць стварэння сістэмы эканамічных прэферэнцый для развіцця інфраструктуры і павышэння якасці і комплекснасці прадстаўляюцца паслуг;

удасканаліць сістэму коорди нацыі дзяржаўных органаў-выканаўцаў Рэспубліканскай праграмы развіцця лагістычнай з истемы і транзітнага патэнцыялу.

Стан і перспектывы развіцця дарожнай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь

Ролю аўтамабільных дарог у транспартнай сеткі Беларусі

Па стане на 1 студзеня 2019 г. у Беларусі працягласць сеткі аўтамабільных дарог агульнага карыстання складае 86 967 км (у тым ліку рэспубліканскіх дарог - 15 929 км, мясцовых дарог - 71 038 км).

Практычна ўсе рэспубліканскія е аўтамабільную е дарог і маю т ўдасканаленае пакрыццё . Важнейшыя рэспубліканскія аўтамабільныя дарогі называюцца магістральнымі дарогамі. У Рэспубліцы Беларусь такіх дарог

Шчыльнасць дарожнай сеткі агульнага карыстання складае 418 км на 1 тыс. Км² тэрыторыі і з'яўляецца адной з самых высокіх сярод краін-удзельніц Садружнасці Незалежных Дзяржаў .

Улічваючы выгаднае геаграфічнае становішча Рэспублікі Беларусь, тэрыторыю нашай краіны перасякаюць **2 транс'еўрапейскіх транспартных калідора** , вызначаных па міжнароднай класіфікацыі пад нумарам II (Захад - Усход) і пад нумарам IX (Поўнач - Поўдзень) з адгалінаваннем IХВ .

Даведачна .

Транс'еўрапейскі транспартны калідор II вызначаны Еўрапейскім Саюзам як вышэйшы пріорітэ т у сувязі з важнай значэннем якія праходзяць па ім гандлёвых патокаў паміж Усходам і Захадам.

Транс'еўрапейскі транспартны калідор IX, а таксама яго адгалінаванне IХВ , забяспечваюць выхад грузаўладальнікаў з абласцей Усходняй Украіны і Цэнтральнай Расіі да спецыялізаваных марскіх партоў Клайпеды, Вентспілса і Калінінграда.

Асаблівая ўвага ў Рэспубліцы Беларусь надаецца стану дарожнага пакрыцця, паляпшэнню якасных паказчыкаў аўтамабільных дарог агульнага карыстання. У гэтых мэтах у сакавіку 2019 г . прынятая новая рэдакцыя **Дзяржаўнай праграмы па развіцці і змесце аўтамабільных дарог у Рэспубліцы Беларусь на 2017-2020 гады** (далей - Дзяржаўная праграма), якая вызначае мерапрыемствы па паляпшэнню транспартна-эксплуатацыйнага стану аўтамабільных дарог агульнага карыстання ў нашай краіне.

У першую чаргу Дзяржаўнай праграмай прадугледжаны:

рэканструкцыя і ўзвядзенне 415,9 км рэсп убликанскіх аўтамабільных дарог ;

мадэрнізацыя не менш 555,9 км рэспубліканскіх аўтадарог з мэтай павысіць апорную здольнасць іх дарожнага пакрыцця да 11,5 т на вось;

павелічэнне хуткаснага рэжыму на працягу не менш за 1 617 км дарог рэспубліканскага значэння;

рамонт і рэканструкцыя не менш як 7 тыс. км мясцовых аўтадарог, у тым ліку выкананне бягучага рамонту 6 384,7 км такіх дарог, капітальнага рамонту 581,3 км дарог, рэканструкцыі і будаўніцтва 34 км дарог.

Фінансаванне Дзяржаўнай праграмы ацэньваецца больш чым у 5 млрд 410 млн рублёў, з якіх на рэспубліканскія дарогі прыходзіцца крыху больш за 4 млрд рублёў, на мясцовыя - звыш 1,4 млрд. Пры гэтым не менш за 10% сродкаў будзе накіравана на ўтрыманне мастоў і пуцэправодаў.

У цэлым , рэалізацыя Дзяржаўнай праграмы дасць магчымасць палепшыць транспартна-эксплуатацыйнае стан рэспубліканскіх і мясцовых аўтамабільных дарог згодна з патрабаваннямі тэхнічных нарматыўных прававых актаў і патрабаванням па забеспячэнні бяспечных умоў для руху транспартных сродкаў.

Разам з тым бяспеку дарожнага руху залежыць не толькі ад тэхнічных характарыстык дарог, але і ад захавання хуткаснага рэжыму . На нарадзе па адміністрацыйнай адказнасці 16 снежня 2019 г. А. Р. Лукашэнка звярнуў увагу на парушэнні ў сферы бяспекі дарожнага руху, у тым ліку зафіксаваныя з прымяненнем тэхнічных сродкаў. У прыватнасці, беларускі лідэр адзначыў, што «фотафіксацыя сем гадоў таму была ўведзена для таго, каб навесці парадак на дарозе, а не загнаць усіх пагалоўна кіроўцаў у разрад злосных парушальнікаў закона. Тым больш што нярэдка парушэнні абумоўлены перагружанасцю дарог, адсутнасцю дастатковай колькасці парковачных месцаў і іншымі аб'ектыўнымі прычынамі ».

У мэтах выканання паступілі даручэнняў па аптымізацыі працы сістэмы фота-, відэафіксацыі парушэнняў было прынята рашэнне аб павышэнні хуткаснага рэжыму на 10 участках дарог, аснашчаных датчыкамі кантролю хуткасці (аўтамабільныя дарогі М-1 / Е30 Брэст-Мінск-мяжа Расійскай Федэрацыі, Р-28 Мінск- Маладзечна-Нарач, Р-58 Мінск-Калачы-Мядзел і іншыя). Акрамя таго, перагледжаны крытэрыі выбару месцаў ўстаноўкі мабільных датчыкаў кантролю хуткасці.

Даведачна .

У цяперашні час у большасці краін Еўропы абмежаванне хуткасці руху для легкавых аўтамабіляў на аўтамагістралях складае ад 120 да 130 км / г. У Нямеччыне на аўтамагістралях 130 км / г - гэта толькі рэкамендуемая хуткасць. На практыцы больш за 50% аўтамагістраляў ў Германіі абмежаванні хуткасці не маюць.

Платныя аўтамабільныя дарогі Рэспублікі Беларусь

У Рэспубліцы Беларусь функцыянуе **нацыянальная электронная сістэма спагнання платы за праезд па рэспубліканскіх аўтамабільных дарогах** . З 1 жніўня 2013 г. яна ўведзена ў камерцыйную эксплуатацыю пад гандлёвай маркай **BelToll** .

Даведачна .

У цяперашні час агульная працягласць сеткі платных дарог складае 1 787 км . З 1 снежня 2019 г. сетка платных дарог пашырана на 62 км на ўчастках дарогі М-6 / Е 28 Мінск - Гродна - мяжа Рэспублікі Польшча (Брузгі).

Аплачваць за праезд у сістэме BelToll неабходна пры руху па платных дарогах транспартных сродкаў з тэхнічна дапушчальнай масай не больш за 3,5 т, зарэгістраваных па-за межамі тэрыторыі дзяржаў - членаў Еўразійскага эканамічнага саюза, і іншых транспартных сродкаў з тэхнічна дапушчальнай агульнай масай больш за 3,5 т .

Сродкі, атрыманыя за карыстанне платнымі дарогамі , накіроўваюцца ў рэспубліканскі дарожны фонд . Згодна з зацверджаным рэспубліканскім бюджэце на 2020 год, дарожны фонд у

бягучым годзе вызначаны ў памеры 616 млн 370 тыс. Бел. руб., з іх каля 44% (ці 268 млн 900 тыс. бел. руб.) - паступлення за праезд транспартнымі сродкамі па платных аўтамабільных дарогах (у 2019 годзе такіх паступленняў было на суму 241,3 млн бел. руб.) , п римерно 49% (або 301 млн 310 тыс. бел. руб.) - паступлення ад дзяржаўнай пошліны за выдачу дазволу на допуск транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху.

Значная частка з рэдств з рэспубліканскага дарожнага фонду расходваючы тся на ўтрыманне, бягучы рамонт, будаўніцтва і рэканструкцыю, а таксама капітальны рамонт аўтамабільных дарог .

У адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 2020/01/10 г. "Аб падрыхтоўцы і правядзенні чэмпіянату свету па хакеі з шайбай» з 1 па 31 мая 2021 года будуць вызваленыя Эны ад платы за праезд па платных аўтамабільных дарогах Беларусі транспартныя сродкі з тэхнічна дапушчальнай агульнай масай не больш за 3,5 тоны і буксіруюцца імі прычэпы.

У рамках рэалізацыі праекта BelToll гатовыя да ўкаранення **новыя функцыі** СМС-абвесткі аб магчымых парушэннях і ўнясення платы за праезд па спецыяльным тарыфе, якія дазваляць добрасумленным карыстальнікам платных аўтадарог ўстараняць ненаўмысных памылкі, дапушчаныя імі пры унясенні платы ў аўтаматычным рэжыме. Магчымасць унясення платы за праезд па спецыяльным тарыфе з'яўляецца мерай эканамічнага стымулявання да выканання правілаў праезду па платных дарогах.

Даведачна .

У сапраўдны момант у эксплуатацыі сістэмы BelToll знаходзіцца больш за 303,5 тыс. Бартавых прыладаў . Дзейнічае 51 пункт абслугоўвання карыстальнікаў, якія размешчаны ва ўсіх абласных цэнтрах, на некаторых аўтазаправачных станцыях (далей - АЗС) уздоўж платных дарог і наблізу пагранічных пунктаў пропуску. Іх месцазнаходжанне паказваецца адмысловымі знакамі, усталяванымі ўздоўж платных дарог. Усе пункты абслугоўвання сістэмы BelToll працуюць у кругласутачным рэжыме , без выхадных.

У ліпені 2019 г. было падпісана дадатковае пагадненне №7 да інвестыцыйнага дагавора, замацавала ўмовы і парадак аснашчэння сістэмы BelToll новымі бартавымі прыладамі, а таксама аднаўлення адпрацаваўшых свой тэрмін службы бартавых прылад.

Для інфармавання карыстальнікаў (у тым ліку адносна пераліку платных сегментаў, якія ўваходзяць у сістэму BelToll , а таксама карты платных дарог) дзейнічае афіцыйны сайт [www . beltoll . by](http://www.beltoll.by) .

Развіццё сеткі мясцовых аўтамабільных дарог

У красавіку 2017 г. Прэзідэнт краіны А.Р. Лукашэнка на нарадзе па пытанню развіцця мясцовых аўтамабільных дарог даў указанне: « На працягу трох-чатырох гадоў мясцовая дарожная сетка павінна быць прыведзена ў адпаведны стан. Да канца гэтай пяцігодкі мы павінны скончыць рамонт і аднаўленне дарог ».

З мэтай павышэння якасці жыцця насельніцтва за кошт удасканалення транспартна-эксплуатацыйнага стану мясцовых аўтамабільных дарог у Беларусі рэалізуецца падпраграма 2 «Рэканструкцыя, рамонт і ўтрыманне мясцовых аўтамабільных дарог у Рэспубліцы Беларусь» Дзяржаўнай праграмы па развіцці і змесце аўтамабільных дарог у Рэспубліцы Беларусь на 2017-2020 гады . **Усе аспекты развіцця мясцовай транспартнай сеткі ўваходзяць у зону адказнасці адпаведных абласных выканаўчых і распарадчых органаў улады .**

Даведачна .

Рэспубліка Беларусь мае дастаткова развітую сетку мясцовых аўтамабільных дарог агульнага карыстання, агульная працягласць якіх складае 71 038 км . Шчыльнасць мясцовых аўтамабільных дарог у Рэспубліцы Беларусь складае 343 км на 1000 км² плошчы тэрыторыі - ад 250 км на 1000 км² ў Гомельскай вобласці, да 421 км на 1000 км² ў Гродзенскай вобласці.

Мясцовыя аўтамабільныя дарогі забяспечваюць транспартныя сувязі 23 384 населеных пунктаў , у тым ліку 199 гарадоў і гарадскіх пасёлкаў, 1 416 аграгарадкоў, 21 769 вёсак і сельскіх населеных пунктаў, а таксама пад'езды да прамысловым, сельскагаспадарчым і іншым аб'ектам.

Ўдасканаленае пакрыццё маюць 33 006 км (47 %) мясцовых аўтамабільных дарог, г равийное і шчэбеневую пакрыццё - 26 577 км (37 %) дарог. 11 455 км (16%) мясцовых аўтамабільных дарог не маюць цвёрдых пакрыццяў , з'яўляюцца грунтавымі, праезд па якіх пры неспрыяльных умовах надвор'я праблематычны.

Значную частку сеткі мясцовых аўтамабільных дарог складаюць праезды ў населеных пунктах. Агульная працягласць такіх праездаў складае 20 738 км. Удзельная вага дадзеных праездаў у агульнай працягласці мясцовых дарог па абласцях прыкладна аднолькавы і знаходзіцца ў межах 21-25%.

Ацэнка транспартна-эксплуатацыйнага стану мясцовых аўтамабільных дарог праводзіцца па выніках сезонных аглядаў, якія штогод ажыццяўляюцца спецыяльнымі камісіямі.

У цяперашні час мясцовыя аўтамабільныя дарогі фінансуюцца ў асноўным з двух крыніц:

сродкі мясцовых бюджэтаў;

сродкі з рэспубліканскага бюджэту ад збору пошліны за допуск да ўдзелу ў дарожным руху. Пры гэтым варта адзначыць, што пасля ўвядзення пошліны аб'ём сродкаў, што накіроўваюцца мясцовымі бюджэтамі на дарожную гаспадарку, значна скараціўся.

Плануемыя змены ва спаганні дзяржаўнай пошліны за выдачу дазволу на допуск транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху

З 1 студзеня 2014 г. ўведзена і выплачваецца дзяржаўная пошліна (далей - дзяржпошліна) за выдачу дазволу на допуск транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху. Уведзеная дзяржпошліна з'яўляецца свайго роду **мінімальным кампенсацыйным плацяжом за карыстанне дарожнай інфраструктурай**, які салідарна размяркоўваецца паміж уладальнікамі транспартных сродкаў - удзельнікамі дарожнага руху.

У ходзе Паслання беларускаму народу і парламенту 21 красавіка 2017 г. Часткай дзяржавы **даручана** прадумаць « дыферэнцыраваны падыход да выплаты гэтай пошліны ў залежнасці ад узроўню і інтэнсіўнасці выкарыстання дарог» .

На сённяшні дзень **ёсць некалькі варыянтаў** рашэння дадзенай задачы.

Урадам падрыхтаваны праект Указа, якім прадугледжаны карэкціроўкі дзеючага механізму.

У прыватнасці, дзяржаўную пошліну за выдачу дазволу на допуск транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху **плануецца « адвязаць » ад праходжання тэхнічнага агляду транспартных сродкаў і спаганяць ў выглядзе платы за ўдзел транспартных сродкаў у дарожным руху** (далей - плата).

Мяркуюцца, што дадзеная **плата будзе ўносіцца па заяўнаму прынцыпу зыходзячы з плануемага перыяду ўдзелу транспартнага сродку ў дарожным руху** (месяц, квартал, паўгода, год і г.д.) да пачатку яго ўдзелу ў дарожным руху альбо не пазней за апошні чысла месяца, у якім транспартны сродак удзельнічала ў дарожным руху .

Стаўкі, якія прадугледжаны ў цяперашні час пры выплаце дзяржпошліны , застануцца **ранейшымі** .

Д ля грамадзян, цэлы год выкарыстоўваюць транспартныя сродкі, будзе ўсталяваны паніжальны каэфіцыент 0,8 (пры адначасовым унясенні платы за 12 і больш месяцаў запар), гэта значыць падатковая нагрузка зніжаецца на 20%. Плата будзе выплачвацца праз сістэму АРІП ў кругласутачным рэжыме, а таксама праз касу банка, аддзяленне паштовай сувязі або праз мабільныя прыкладанні (м-банкінг і інтэрнэт-банкінг).

За ўдзел транспартнага сродку ў дарожным руху без унясення платы будзе спаганяцца **плата ў падвойным** памеры.

Кантроль за ўнясеннем платы плануецца ажыццяўляць у аўтаматычным рэжыме спецыяльнымі тэхнічнымі сродкамі, якія маюць функцыі фота- і кіназдымкі, альбо аўтаматычнага распазнавання рэгістрацыйных знакаў транспартных сродкаў.

Дзяржпошліна, заплачаная плацельшчыкамі за выдачу дазволу на допуск транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху да ўступлення ў сілу новага парадку, залічваецца ў кошт платы да заканчэння тэрміну дзеяння названага дазволу.

Аднак такое рашэнне задачы мае і спрэчныя моманты .

Таму **не здымаецца з разгляду прапанову аб тым, каб адмяніць выплату дзяржаўнай пошліны і ўключыць у кошт паліва доп олнительный падатак у памеры 7- 8 капеек на літр .**

Развіццё прыдарожнага сэрвісу на рэспубліканскіх аўтамабільных дарогах

Развіццё сферы паслуг, у тым ліку прыдарожнага сэрвісу , з'яўляецца адным з прыярытэтных напрамкаў павышэння транзітнага і турыстычнага патэнцыялу Беларусі.

Напрыклад, у рамках азнаямлення з добраўпарадкаваннем і развіццём тэр иторий пад г. Мінскам ў траўні 2019 г . **Кіраўнік дзяржавы А. Р. Лукашэнка** заявіў, што ён «**надае вялікую ўвагу мадэрнізацыі дарог і развіццю прыдарожнай інфраструктуры, таму што гэта асоба краіны**» . Пры гэтым беларускі лідэр падкрэсліў, што варта пачаць з асноўных дарог і ісці да межаў краіны, так як «**трэба добраўпарадкоўваць Беларусь, нельга спыняцца. Гэта наша фішка**» .

У 2016 годзе была зацверджана **Генеральная схема развіцця прыдарожнага сэрвісу на рэспубліканскіх аўтамабільных дарогах да 2020 года** , якая прадугледжвае ўзвядзенне новых аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу ў непасрэднай блізкасці да буйных населеных пунктах, размешчаным паблізу аўтамабільных дарог. У названай генеральнай схеме аб'екты суадносяцца з планам ўводу АЗС , зацверджанага ў праграме развіцця сеткі аўтазаправачных станцый у Беларусі на 2016 - 2020 гады.

Даведачна .

Па дадзеных Міністэрства транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь , на рэспубліканскіх аўтамабільных дарогах функцыянуюць 414 аўтазаправачных станцый, 159 газазаправачных пунктаў, 72 гасцініцы, 45 мыек, 101 ахоўная стаянка, 436 прадпрыемстваў гандлю, 586 пунктаў харчавання і 74 пункта тэхнічнага абслугоўвання.

За 2019 год на рэспубліканскіх аўтамабільных дарогах ўведзена ў эксплуатацыю пасля будаўніцтва і рэканструкцыі 19 аўтазаправачных станцый, 2 газазаправачных пункта, 15 пунктаў грамадскага харчавання,

2 гасцініцы, 2 ахоўныя стаянкі, 1 пункт тэхнічнага абслугоўвання і 1 мыйка аўтамабіляў.

Пабудаваныя і рэканструяваныя АЗС адказваюць сучасным тэхналагічным, экалагічным, супрацьпажарным і эстэтычным патрабаванням, абсталяваны часовымі аўтастаянкамі, крамамі і санітарнымі блокамі. На многіх маюцца газаправачных модулі, кафэ, мыйкі, станцыі тэхнічнага абслугоўвання і іншыя аб'екты прыдарожнага сэрвісу. Асобныя АЗС абсталёўваюцца стаянкамі для кемпераў (г.зн. «дамоў на колах»), а таксама зараднымі станцыямі для электрамабіляў.

Напярэдадні чэмпіянату свету па хакеі з шайбай, за планую ованнаго на ма й 2021, пытанне развіцця прыдарожнага сэрвісу актуалізуецца. Своечасовая і якасная падрыхтоўка транспартнай інфраструктуры, забеспячэнне бяспечнага, хуткага і камфортнага перамяшчэння удзельнікаў і гасцей спаборніцтваў - адно з ключавых умоў паспяховага правядзення буйных масавых спартыўных мерапрыемстваў . А пра беспеченне высокага ўзроўню транспартнага сэрвісу дазваляе сфармаваць у гасцей і ўдзельнікаў спаборніцтваў гра е пазітыўна е ўспрыманне е краіны-арганізатара. Даступныя і якасныя паслугі прыдарожнага сэрвісу - гасцініц, станцый тэхабслугоўвання, аўтаправачных станцый, пунктаў харчавання, гандлю і іншых аб'ектаў - гэта не толькі эканамічны складнік (экспарт паслуг) , але і імідж нашай краіны. І за апошні час прыдарожнага ы сэрвіс у Беларусі зведаў значныя змены ў лепшы бок.

Даведачна .

У студзені 2019 года ў Беларусі быў рэалізаваны інвестыцыйны праект SI COMPLEX «Катлоўка». Комплекс, здадзены ў эксплуатацыю, уключае аб'екты прыдарожнага сэрвісу і АЗС каля пункта пропуску «Катлоўка» Астравецкага раёна Гродзенскай вобласці. Гэты аб'ект прыдарожнага сэрвісу інтэграваны ў сістэму электроннай чаргі транспартных сродкаў для ўезду ў аднайменны аўтадарожны пункт пропуску праз дзяржаўную мяжу. У склад комплексу ўваходзяць: АЗС, аўтамабільная газаправачная станцыя, аўтамабільная электраправачная станцыя, электронная чарга транспартных сродкаў і зона чакання, паркоўка на 250 машына - Месца для грузавых і 50 машына -Месца для легкавых аўтамабіляў, аўтамыйка для грузавых аўтамабіляў, матэль, кафэ-бар , прадуктовы магазін і аптэка.

Практычна цэлы гарадок паслуг чакае падарожнікаў у 30 да м х ад г.Мінска ў бок г.Брэста на галоўнай транзітнай трасе М1: гасцініца, рэстаран, кафэ, медыцынскі і SPA - цэнтры, спартыўныя аб'екты, не кажучы аб СТА, АЗС, крамах, аўтастаянках.

Па дадзеных Міністэрства транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь , і на магістральных, і на рэспубліканскіх дарогах

выконваюцца рэкамендуемыя адлегласці для аб'ектаў сэрвісу аднаго выгляду . Так, для АЗС эт аб 42 км, для аб'ектаў грамадскага харчавання - 30 км. Д аальное развіццё аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу будзе арыентавана на комплексныя аб'екты, ч тобы чалавек мог спыніцца ў дарозе, заправіць аўтамабіль, адпачыць, паесці.

Рэканструкцыя транспартных калідораў ў 2020 годзе

На сённяшні дзень працягваецца м одернізацыя аўтамабільных дарог на маршрутах міжнародных транспартных калідораў па еўрапейскім нормам, а таксама нормам Мытнага саюза ва ўвязцы з развіццём транспартнай сеткі сумежных дзяржаў. Як адзначаў Частка дзяржавы: « Мы транзітная краіна, і шмат хто ад гэтага маем».

У бягучым годзе плануецца рэалізаваць самы маштабны праект - **рэканструкцыя трасы М-7 / Е28 Мінск - Ашмяны - мяжа Літоўскай Рэспублікі (Каменны Лог)** . Апошні раз капітальны рамонт на дадзеным участку рабілі больш за 20 гадоў таму. Працягласць рэканструюемага ўчастка - 106 км. Праектам прадугледжана, што М7 застанецца двухпалоснай. Дадаткова з'явіцца асфальтаваныя абочыны, пешаходныя пераходы і аўтобусныя прыпынкі з асвятленнем. Таксама мадэрнізуюць існуючыя транспартныя развязкі, ўзмоцняць маставыя збудаванні. Агульны аб'ём фінансавання праекта - 110 млн еўра, з якіх 20,5 млн еўра - на рэканструкцыю пункта пропуску "Каменны Лог".

Працягнуцца працы на **трасе М3 Мінск - Віцебск** . Намаганні накіраваны на Завершыцца еніе рэканструкцыі і так званага абыходу населенага пункта Плешчаніцы (ўчастак у 8 км).

У 2020 годзе плануецца скончыць рэканструкцыю ўчастка аўтамабільнай дарогі **Р-53 Слабада - Навасады** ад Кургана Славы да Смалявічаў . Трасу прадугледжана пашырыць да чатырох палос, забетанаваць праезнай ую частку, арганізаваць транспартную развязку ў з п утепроводом і тунэль, ўсталяваць металічную агароджу і шумаахоўных экраны. Таксама ў планах рэканструяваць яшчэ 6 км гэтай трасы пасля Смалявічаў.

Рэканструкцыя моста праз раку Піну (ўчастак трасы Р6 Івацэвічы - Пінск - Столін) - немалаважны праект, працу над якім плануецца хутка завяршыць. Гэта адзіны мост, які злучае Пінскі і Столінскі раёны. Акрамя таго, гэта важны транзітны ўчастак з Беларусі ва Украіну і назад. На аб'екце завяршылі мантаж надвіжных пралётаў на апоры, паклалі асфальт, тратуарныя пліты для пешаходаў, ўманціравалі агароджу і іншыя элементы.

У бягучым годзе скончыцца будаўніцтва **маставога пераходу праз раку Сож** (дарога **Р140 Слаўгарад - Краснаполле**), а таксама за планами Рован прышчапіць ванне ў парадак 12 мастоў , знаходзячы сыхся на асноўных транспартных магістралях.

Працягнуцца падрыхтоўчыя працы да рэалізацыі інвестыцыйнага праекта па рэканструкцыі аўтамабільнай дарогі **Р-46 Лепель - Полацк - мяжа Расіі** . Адно з патрабаванняў да інвестпраекту - будаўніцтва абыходу Полацка. Праект будзе рэалізаваны з прыцягненнем крэдытных сродкаў Азіяцкага банка інфраструктурных інвестыцый. Ужо праведзены сустрэчы з прадстаўнікамі банка для выканання неабходных умоў адабрэння фінансавання.

Яшчэ адзін маштабны праект з прыцягненнем інвестыцый - **рэканструкцыя трасы М-10** (на ўчастку 109 - 195 км) **мяжа Расіі - Гомель - Кобрын** . Гэты аб'ект уключаны ў спіс пілотных праектаў дзяржаўна-прыватнага партнёрства. Праект знаходзіцца ў стадыі папярэдняй кваліфікацыі і фарміравання спісу з пяці ўдзельнікаў , з реди якіх будзе праведзены конкурс на рэалізацыю праекта пры падтрымцы Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця.

Працягнецца работа па прыцягненню сродкаў міжнародных фінансавых арганізацый на мадэрнізацыю аўтамабільнай дарогі **М-1 / Е 30 Брэст (Казловічы) - Мінск - мяжа Расійскай Федэрацыі** ў мэтах ўзмацнілі будовы яе прывабнасці, павышэння хуткаснага рэжыму на ўсім яе працягу да 120 км / гадзіну, павелічэння апорнай здольнасці да 11,5 тон на адзіночную вось і давядзення да патрабаванняў, што прад'яўляюцца да аўтамагістралях міжнародных транспартных калідораў. Арыенціровачны кошт складае 475 млн дал. ЗША.

Для прыцягнення крэдыту на яе рэканструкцыю праводзяцца кансультацыі з міжнароднымі фінансавымі арганізацыямі. Так, Азіяцкі банк інфраструктурных інвестыцый ужо выказаў гатоўнасць прапрацоўкі пытання аб фінансаванні рэканструкцыі М-1 / Е 30.

***

Праца транспартнага комплексу накіравана на рашэнне бягучых і перспектывуных задач, пастаўленых Кіраўніком дзяржавы і Урадам.

«Наяўнасць развітой транспартнай інфраструктуры - вельмі важны элемент раўнамернага развіцця рэгіёнаў Беларусі» , - адзначыў Кіраўнік дзяржавы. Больш таго, яе развіццё вядзецца не толькі ў інтарэсах Беларусі, але гуляе вялікую ролю ў міжнародным плане: **« Мы разумеем, што для Еўропы, Расіі, Кітая гэта Тысячакіламетровая акно праз Беларусь вельмі важна. І тое, што мы сёння тут з вамі робім, - гэта не толькі для Беларусі, гэта для ўсяго свету найважнейшыя артэрыі »** .

Асноўныя намаганні канцэнтруюцца на ўдасканаленні ўмоў функцыянавання транспарту, развіцці яго інфраструктуры, забеспячэнні мэтай ўстойлівага развіцця рэспублікі і выкананні мэтавых паказчыкаў

эфектыўнасці. Для гэтага рэалізуюцца меры, прадугледжаныя дзяржаўнымі праграмамі і адпаведнымі планамі мерапрыемстваў.